

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 533.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796474687168.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

Bord (...) Straa: ved disputationsovelserne (se n.t.s. 224) forekom 534 det, at præses valgte en åbenlyst absurd påstand, som det da blev respondentens opgave at forsvare bedst muligt - altsammen blot for øvelsens skyld. - *den som drikker (...) lykkelig*: E. M. åbner her en syllogisme, idet han (som tese og provokation) fremfører konklusionen først, om syllogismer se n.t.s. 119; eksemplet her er autentisk, idet den findes som nr. 15 i de *Theses quædam logicæ* (lat.: *Nogle logiske teser*), som B. Meizon (Favonius) forsvarede i 1703; i Caspar Bartholins *Logicæ peripateticæ præcepta* (lat.: *Regler for den aristoteliske logik*), E.M.-generationens lærebog i logik, findes eksakt denne »syllogisme« anført som eksempel på en formelt forfejlet pseudoslutning, kap. 13 (16184, s. 54). - *Qvicunqve (...) bene dormit*: lat.: enhver der drikker godt, sover godt, syllogismens undersætning (se n.t.s. 119). - *sover vel (...) synder ikke (...) lykkelig*: skal tilsammen fungere som syllogismens oversætning (se n.t.s. 119). - *gjøre jer til en Steen*: den flg. slutning er kun en syllogisme i sin ydre (treleddede) skikkelse; dens formelle fejl består i, at begge præmisser er benægtede, hvilket ikke tillader nogen konklusion; eksemplet synes taget fra den sengræske satiriker Lukians (125-175 e.v.t.) dialog *Filosofier til salg*, 25. I *Logica peripateticæ præcepta* (se n.t.s. 228 ovenf.) findes en lignende syllogisme (med »træ«, »sten« og »menneske«, og med påpegning af en sådan slutnings formelle fejlkonstruktion (de negative præmisser), kap. 8 (16184, s. 40).